

**ВОЈНА АКАДЕМИЈА
ВЕЋЕ ЗА ДХ НАУКЕ**

Број 82 - 58

2021. године

БЕОГРАД

21 MAY 2021

ЧУВАТИ ДО КРАЈА 2024. године

Функција: 12 / редни број: 2

Датум: 20.05.2021. године

Обрађивач: пп Р. Лукић

Р. Лукић

На основу члана 85. став 1. тачка 5. Статута Војне академије (СВЛ број 17/2012) и члана 11. став 2. и 3. Правилника о начину, поступку и ближим условима за стицање звања наставника страног језика, наставника вештина и сарадника (СВЛ број 4/2013) и Извештаја комисије за избор у звање (И број 116-53 од 26.03.2021. године), Веће за друштвено-хуманистичке науке је на 97. седници одржаној 19.05.2021. године, донело

ПРЕДЛОГ

за избор лица у звање наставник страног језика за следећу ужу научну област:

1. **Руски језик** – једно лице (вс Иван Андријашевић).

Прилози:

1. Извештај комисије за избор у звање за ужу научну област Руски језик (И број 116-53 од 26.03.2021. године),
2. Извод из Зборника радова.

АР, РЛ₍₄₀₋₃₇₅₎

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА

пуковник

доц. др Аца Ранђеловић

Достављено (електронском разменом):

- Начелник Департмана ДХ наука (н/з),
- Секретар ННВ ВА,
- Центар страних језика,
- пп Радомир Лукић (Катедра тактике) и
- а/а.

ИЗВЕШТАЈ

Комисије о пријављеним кандидатима за избор у звање наставник страног језика
за ужу научну област руски језик

I. ПОДАЦИ О КОНКУРСУ И КОМИСИЈИ	
1. Одлука о расписивању конкурса, орган и датум доношења одлуке	Декан Војне академије, одлука бр. 43-32 од 08. фебруара 2021. године
2. Датум и место објављеног конкурса	08.02.2021., Интернет страница Војне академије
3. Број лица који се бирају, звање и назив уже научне области за коју је конкурс расписан	Конкурс је расписан за једно лице у звање наставник страног језика за ужу научну област Руски језик.
4. Чланови Комисије (име и презиме, звање, ужа научна област за коју је изабран, датум избора у звање, институција у којој је запослен)	– ВС др Валентина Миклуц, наставник страног језика, изабрана на Универзитету одбране 2018. у ужој научној области Енглески језик – председник комисије, – др Ксенија Кончаревић, редовни професор, изабрана на Филолошком факултету Универзитета у Београду 2018. у ужој научној области Русистика – члан комисије, – др Јелена Гинић, доцент, изабрана на Филолошком факултету Универзитета у Београду 2019. у ужој научној области Русистика – члан комисије.
5. Пријављени кандидати	војни службеник Андријашевић Иван Миленковић Милена

II. БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ О КАНДИДАТИМА	
1. Име (име једног родитеља) и презиме	Иван Андријашевић
2. Датум и место рођења	13.08.1990, Београд
3. Установа где је кандидат тренутно запослен и професионални статус	Центар страних језика Војне академије, наставник руског језика, војни службеник
4. Година уписа и завршетка високог образовања, универзитет, факултет, назив студијског програма, просечна оцена током студија	Основне академске студије: упис 2009, завршетак 2013. године, Филолошки факултет, Универзитет у Београду, студијски програм: руски језик, књижевност, култура, просечна оцена 9,05
5. Последипломско усавршавање	Мастер академске студије: упис 2013, завршетак 2014. године, Филолошки факултет, Универзитет у Београду, студијски програм: језик, књижевност, култура, просечна оцена 9,60; тема мастер рада: „Вербалне асоцијације концепта „туга“ у руском језику са освртом на српски језик“. Докторске академске студије: упис 2017, Филолошки факултет, Универзитет у Београду, студијски програм: језик, књижевност, култура, модул језик

II. БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ О КАНДИДАТИМА

6. Курсеви
– април 2014. – Једномесечни курс повећања квалитетације наставника руског језика на Московском државном универзитету М. В. Ломоносов, Москва – август 2018. – учешће на XVI међународном конгресу слависта, Филолошки факултет, Београд – новембар 2018. – учешће на Трећем међународном филолошком форуму Поља сарадње, Факултет словенске филолофије, Универзитет Св. Климент Охридски, Софија – децембар 2018. – Једномесечни курс повећања квалитетације преводилаца руског језика, преводилачка агенција „Мултипреводи“, Београд.
7. Кретање у служби
децембар 2020. године – пријем војног службеника у Центар страних језика Војне академије
8. Претходна звања (звања и година избора)

III. ПРЕГЛЕД И МИШЉЕЊЕ О ДОСАДАШЊЕМ НАУЧНОМ, СТРУЧНОМ И ПРОФЕСИОНАЛНОМ РАДУ

1. Списак публикованих радова
– Миланова Е., Коларевић С., Андријашевић И.: „Бугарски воз, индијанска нишка или карусели: каким способом продвигаются голоса на выборах? (к вопросу о неологизмах с этническим компонентом в политическом дискурсе)“, Зборник Државног универзитета у Магнитогорску <i>«Благословенны первые шаги...»</i>, том 14, година 2020. стр. 56-61, Магнитогорск. [превод наслова на српски језик: Бугарски воз, индијанска нишка или карусели: на који начин се стимулишу гласови на изборима (у прилог питања о неологизмима са етничком компонентом у политичком дискурсу)] – Андријашевић И.: „Елементи руског неопанганизма у српским неопанганским часописима Велес и Слава“, Зборник <i>Филологически форум</i>, 2021. година, Факултет словенске филологије, Универзитет Свети Климент Охридски, Софија [у припреми] – Андријашевић И.: „Лингвистички аспекти српског и руског неопанганизма“, <i>ЛИК : часопис за литературу и културу</i>, година 2021., Београд [у припреми]
2. Остало
Ангажован на курсевима руског језика у ЦСЈ, у периоду од октобра 2016. године до марта 2020. године, у својству спољног сарадника, на основу уговора о привременим и повременим пословима.
3. Мишљење о научном стручном и професионалном раду
Показао склоност и способност за наставни и научноистраживачки рад.

IV. МИШЉЕЊЕ О ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

Потребни услови:	Кандидат има:
-да је кандидат официр Војске Србије или војни службеник, запослен у Министарству одбране или Војсци Србије	Кандидат испуњава услов.
-да је кандидатов досадашњи наставни рад позитивно оцењен, осим ако се бира по први пут, када је довољно да поседује склоност и способност за наставни рад	Кандидат испуњава услов.
-да је кандидат завршио студије првог степена (Филолошки факултет -- одговарајућа група)	Кандидат испуњава услов.
-објављени стручни радови из уже научне области	Кандидат испуњава услов.
-да показује смисао и способност за наставни рад	Кандидат испуњава услов.

На основу претходно наведеног комисија је мишљења да кандидат испуњава услове за избор у звање наставник страног језика за ужу научну област Руски језик.

II. БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ О КАНДИДАТИМА

1. Име (име једног родитеља) и презиме
Милена Миленковић
2. Датум и место рођења
Није могуће утврдити на основу приложене документације.
3. Установа где је кандидат тренутно запослен и професионални статус
Самостални економски консултант (Freelance ekonomski konsultant)
4. Година уписа и завршетка високог образовања, универзитет, факултет, назив студијског програма, просечна оцена током студија
Московски финансијски институт, Москва, Руска Федерација; Кредитно-економски факултет, одсек кредити и финансије. Диплома нострификована 1989. године на Економском факултету у Београду. Стечено звање – дипломирани економиста за финансије, банкарство и осигурање.
5. Последипломско усавршавање
Мастер академске студије: Мегатренд Универзитет (Универзитет Џон Незбит), Београд; Факултет за међународну економију – Мастер економиста; тема мастер рада: „Улога енергената у међународним односима Руске Федерације“. Мастер академске студије: упис 2020, студијски програм „Управљање ризицима у случају природних катастрофа“, Министарство одбране, Универзитет одбране, Војна академија, Београд.
6. Курсеви
Интернационална школа за менаџмент у сарадњи са Институтом за менаџмент у Паризу, Београд; звање: менаџер у спољној трговини Постављање судског тумача за руски језик
7. Кретање у служби
8. Претходна звања (звања и година избора)

III. ПРЕГЛЕД И МИШЉЕЊЕ О ДОСАДАШЊЕМ НАУЧНОМ, СТРУЧНОМ И ПРОФЕСИОНАЛНОМ РАДУ

1. Списак публикованих радова
Нема приложених радова.
2. Остало
3. Мишљење о научном стручном и професионалном раду
Нема података о искуству у настави.

IV. МИШЉЕЊЕ О ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

Потребни услови:	Кандидат има:
-да је кандидат официр Војске Србије или војни службеник, запослен у Министарству одбране или Војсци Србије	Кандидат не испуњава услов.
-да је кандидатав досадашњи наставни рад позитивно оцењен, осим ако се бира по први пут, када је довољно да поседује склоност и способност за наставни рад	Кандидат не испуњава услов.
-да је кандидат завршио студије првог степена (Филолошки факултет – одговарајућа група)	Кандидат не испуњава услов.
-објављени стручни радови из уже научне области	Кандидат не испуњава услов.
-да показује смисао и способност за наставни рад	Кандидат не испуњава услов.

На основу претходно наведеног комисија је мишљења да кандидат не испуњава услове за избор у звање наставник страног језика за ужу научну област Руски језик.

V ПРЕДЛОГ ЗА ИЗБОР

На основу претходно изнетог комисија предлаже да се војни службеник Иван Андријашевић изабере у звање наставник страног језика за ужу научну област Руски језик.

26 MAR 2021

9 116-53
Бр. _____
Београд, 20

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

Valentina Mikluc

ВС др Валентина Миклуц, предс. ком.

Ksenija Koncarski

др Ксенија Концарска, члан комисије

Uroslava Ginić

др Јелена Гинић, члан комисије

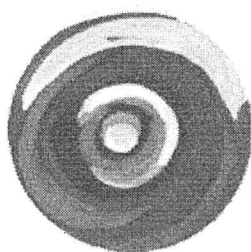
Достављено:

- председник комисије – Центар страних језика (е/р),
- Веће за друштвено-хуманистичке науке (е/р),
- Деканат/Секретар Наставно-научног већа Војне академије (е/р),
- а/а.

БИБЛИОТЕКА „МЕЖДУНАРОДЕН ФИЛОЛОГИЧЕСКИ ФОРУМ“

том 7

СЛАВИСТИКАТА: ПОЛЕТА НА СЪТРУДНИЧЕСТВО

Издание на Факултета по славянски филологии към Софийски университет
„Св. Климент Охридски“

2020

Съставители: Борис Илиев, гл. ас. д-р Иван Петров, гл. ас. д-р Аглая Маврова.

Текстове за том 7 редактираха: гл. ас. д-р Мартин Стефанов, гл. ас. д-р Аглая Маврова, гл. ас. д-р Иван Петров, гл. ас. д-р Симеон Стефанов, д-р Александра Александрова, Мария Русева, Георги Георгиев, Борис Илиев, Николай Генов, ас. Кристиан Янев.

Изданието е финансирано от НИД на Факултета по славянски филологии към СУ „Св. Климент Охридски“, № 80-10-131/23.04.2020.

ISSN 2535-1354

ISBN

E-mail: philol.forum@uni-sofia.bg

Съдържание

ВСТЪПИТЕЛНИ ДУМИ

СЛАВЯНСКИТЕ ЛИТЕРАТУРИ: МЕЖДУКУЛТУРНИ ПРОЧИТИ

БОРИС ИЛИЕВ. ДЕКОНСТРУКТИВИСТКИ ЛИ Е ВАРИАТИВНИЯТ ПРИНЦИП В
РАННАТА ПРОЗА НА ИРЖИ КОЛАРЖ?

KATJA GORNIK, ANDRAŽ STEVANOVSKI, NARAVNI ROMAN GEORGIJA
GOSPODINOVA SKOZI PRIZMO SLOVENSKE TEORIJE POSTMODERNIZMA /

MARTINA SALHIOVÁ, SÉRIE POHÁDEK AUTORKY ČESKÉHO PŮVODU MARTINY
SKALY A BULHARSKÉ SPISOVATELKY BOŽANY APOSTOLOVOVÉ /

МАЯ КОВАЧ, ТВОРЧЕСКИЯТ СВЯТ НА ЕЛА ПЕРОЦИ И ЛЕДА МИЛЕВА /

ЛИТЕРАТУРА, МЕДИИ, КОМУНИКАЦИИ

ИВАН АНДРИЈАШЕВИЋ, ЕЛЕМЕНТИ РУСКОГ НЕОПАГАНИЗМА У СРПСКИМ
НЕОПАГАНСКИМ ЧАСОПИСИМА ВЕЛЕС И СЛАВА /

МИРЈАНА КРТОЛИЦА, ТРАНСМЕДИЈАЛНИ КОНТЕКСТ ЛИКА ГОСПОЂЕ
МИНИСТАРКЕ БРАНИСЛАВА НУШИЋА /

ТАТЪЯНА КОНОВАЛЕНКО, ЕКАТЕРИНА ОСАДЧАЯ, ОСОБЕННОСТИ
КОМУНИКАЦИИ В СОВРЕМЕННОМ ИНФОРМАЦИОННОМ ОБЩЕСТВЕ /

ПРЕВОДИ И ПРЕВОДИМОСТ

ЕМА BJELČEVIČ, ALJA PRIMOŽIČ, BOLGARIJA V SLOVENIJI: PODOBA BOLGAROV V
OČEH SLOVENSKE KITIČNE LITERARNE PRODUKCIJE S KONCA 19. STOLETJA /

FRANCESCA FRATANGELO, TRANSLATING LÈSMIANESQUE. ON SOME
DIFFICULTIES ON POETRY TRANSLATION /

PATRÍCIA HAVRILA, MEDZIKULTÚRNE SÚVISLOSTI BÁSNICKÉHO PREKLADU /

СВОЕ И ЧУЖДО

МАРИЯ ЛОШАНИНА, ТЕОРИЯ НАРРАТИВА В ПОИСКАХ АВТОРА
ХУДОЖЕСТВЕННОГО ТЕКСТА /

ЕЛИЦА МИЛАНОВА, САНЯ КОЛАРЕВИЧ, ЛИНГОКУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКИЙ
АНАЛИЗ ФРАЗЕОЛОГИЗМОВ С ЭТНИЧЕСКИМ КОМПОНЕНТОМ В РУССКОМ,
СЕРБСКОМ И БОЛГАРСКОМ ЯЗЫКАХ /

ЦВЕТЕЛИНА НАКОВА, СТАНДАРТИЗАЦИЯ НА ТРАНСЛИТЕРАЦИЯТА ПРИ
СЛАВЯНСКИ И НЕСЛАВЯНСКИ ЕЗИЦИ /

Уважаеми читатели,

Въпреки трудната ситуация, обусловена от пандемията, нашият екип продължава да издава текстове на младите изследователи, взели участие в Третия международен филологически форум за студенти и докторанти от 2018 г.

В седмото издание от поредицата „Международен филологически форум“ основен акцент представляват славянското литературознание и езикознание, както и свързана с тях теоретична проблематика и практическа приложимост в културологичните анализи и преводи. Материалите в изданието са разпределени концептуално в четири рубрики, които отразяват различните интердисциплинарни и межкултурни аспекти на славистиката.

Рубриката „Славянските литератури: межкултурни прочити“ се открива с теоретична разработка върху някои от ранните стихосбирки от 40-те години на XX в. на чешкия поет Иржи Коларж. В рубриката присъстват и текстове, които сменят зрителния ъгъл, насочвайки се към външни погледи върху българската литература. Засегнати са някои от проблемите на съвременната литература, а отделна тематична плоскост е изградена чрез сравнителния прочит на творческия свят на Леда Милева и Ела Пероци.

Рубриката „Литература, медии, комуникации“ има интердисциплинарен характер и включва текстове, разглеждащи различни аспекти на съвременната сръбска култура. В нея са включени разработки, посветени на медийния анализ на сръбската преса, на трансмедиялния контекст на „Госпожа министершата“, както и на комуникацията в информационната епоха. По този начин авторите демонстрират разнообразни подходи при анализа на медиите и аргументират интердисциплинарния си прочит на съвременните явления.

Текстовете от рубриката „Превод и преводимост“ обсъждат проблематика, свързана с художествения превод. Тук са включени изследвания, които се занимават с конкретни преводачески опити; проучвания върху важни теоретични проблеми от областта на поетичния превод; опит за българо-словенски културно-литературен диалог, разширяващ обема на понятието за преводимост.

Последната рубрика „Свое и чуждо“ има лингвистичен и културологичен характер. Рускоезичните изследвания на авторите предлагат любопитен анализ на наративните стратегии в романите на Борис Акунин и сравнение между фразеологизмите с етнически компонент в няколко славянски езика.

Редакторският екип на този том изказва специални благодарности на проф. д-р Людмил Димитров за съдействието с текстовете на словенските ни колеги! Благодарим и на всички автори за участието в славянския межкултурен диалог и се надяваме подбраните текстове на млади изследователи да събудят интерес и да заговорят с нов глас, прочетени от Вас!

Елементи руског неопганизма у српским неопганиским часописима Велес и Слава

Иван Андријашевић

Филолошки факултет Универзитета у Београду

Циљ овог рада је анализа и истицање лингвистичких и културолошких елемената руског неопганизма у неопганиским часописима у Србији. Одабрана су два неопганиска часописа словенске тематике, као што је утврђено анализом српске неопганиске сцене. Набављени су електронски примерци оба часописа објављени између јануара 2010. и новембра 2018. године. Сваки часопис је прегледан у потрази за референцама на Русију или руски (нео)пганизам у насловима чланака и садржају. Резултати показују утицај првенствено словенских елемената руског неопганизма, док утицај несловенских (шаманских) елемената није учестао.

Кључне речи: неопганизам, родноверје, словенски неопганизам, руски утицај, српски фолклор

The aim of this paper is to assess and highlight the linguistic and cultural elements of Russian neopaganism within neopagan magazines in Serbia. Two neopagan magazines of Slavic thematic were selected, as determined by an analysis of Serbian neopagan scene. Electronic copies released between January 2010 and November 2018 of both magazines were acquired. Each magazine was assessed for Russian neopaganism references on the basis of article titles and contents related to Russia or Russian (neo)paganism. The results show an influence of mostly Slavic elements of Russian neopaganism, whereas the influence of non-Slavic (shamanic) elements are not common.

Keywords: neopaganism, rodnoverie, Slavic neopaganism, Russian influence, Serbian folklore

„Савремено човечанство не познаје периоде у својој историји који су слободни од било каквих религиозних веровања“ (Лемешева 2011: 146).

На тему словенског неопганизма у Србији писано је мало радова. О симболима родноверних организација у ширем словенском контексту писао је Дејан Ајдачић[1], а о организацијама у свим словенским земљама писала је Зорана Лутовац[2] у свом дипломском раду. На нивоу докторских дисертација постоји свега једна, Кристијана Обшуста[3], која у само једном одељку садржи преглед неопганиских група на просторима српског дела интернета. Неопганиској организацији *Старославци* посвећен је дипломски рад Вишње Бошчић[4]. Најзад теренска истраживања обавио је др Немања Радуловић и посветио неколико чланака овој теми, од којих неки још увек нису објављени[5]. Сви ови радови настали су од 2007. године до данас, јер је и сам феномен неопганизма за Србију прилично нов, необичан и слабо истраживан.

Уколико упоредимо два појма, словенског паганизма и словенског неопаганизма, термин са префиксом нео- можемо холивудским речником назвати „заснованим на истинитој причи“. Наиме, услед мало доказа, остаје много простора за импровизацију и слободно тумачење вере Старих Словена. О томе, уосталом, отворено говоре и сами идеолози руског неопаганизма, који су савремене обреде стварали „методом покушаја, погрешака и надахнућа“ (Мачуда 2014: 108). Иста је ситуација и у другим земљама, а општа тенденција је позајмљивање елемената из других паганских религија, из страних фолклорних традиција, рецимо, из шаманизма сибирских народа (Јашин 2017: 111), као и импровизација и константно усавршавање кроз праксу.

Српска неопаганска периодика

У Србији постоје два часописа словенске неопаганске тематике на српском језику: *Слава* и *Велес*. У оба часописа се за доказивање тога да нисмо далеко од паганизма углавном користе народни културолошки обичајни елементи који се анализирају на мање или више аргументован начин, понекад цитирајући народне песме које је сакупио Милош С. Милојевић (Слава 2013: 26-27), а понекад налазећи спомињања словенских божанстава у песмама Десанке Максимовић (Слава 2013: 34) и Војислава Илића (Слава 2014: 38). У оба часописа се такође пишу и објављују нове приче „инспирисане духом предака“.

Интернет часопис *Велес* [6] је излазио од 2010. до 2014. године, и укупно је сачињено седам бројева. Уредник је био Никола Милошевић. Теме су варирале од пансловенства, словенске псеудоисторије, преко прича састављених под инспирацијом словенске традиције, до чланака о словенској религији и интервјуа са неопаганима. Амбициозно је започет са најавом да ће излазити два пута годишње, али се учесталост убрзо смањила на један број часописа годишње, у последњој години састављања објављена су два броја, а затим је издавање часописа обустављено.

Елементи руског неопаганизма уводе се на самом почетку, у првом броју часописа, на осмој страни, у тексту о Купали, тј. Ивањдану (Велес 2010а: 8). Сазнајемо да у руским неопаганским круговима постоји подела на оне који се залажу за реконструкцију претхришћанске вере наших предака уз узимање у обзир начина живота и реалија 21. века, који се у преводу на српски језик називају родновери, и на оне који се залажу за што потпунију реконструкцију и настављање поштовања старих обичаја и традиције наших предака пре християнизације без промене, који се називају језичници.

Уколико поредимо два часописа, идеје часописа *Велес* ближе су родноверном усмерењу, док идејна линија часописа *Слава* иде ка погледу на свет језичника.

Овде се дотичемо проблема терминологије како самог неопаганизма, тако и неопаганских истраживања, између осталог и из разлога што Стари Словени нису имали назив за сопствену религију. Термини јазичество/језичество врло ретко су употребљавани у делима написаним на српском језику која су и даље сачувана, нпр. код Његоша: „Поругани олтар јазичеством / на милост ће окренут небеса“ (Његош 2004: 128). Реч је употребљавана у значењу многобоштва, паганства, како нам каже Речник српскохрватског књижевног и народног језика (РСКН VIII: 526). Што се порекла тиче, у овом речнику се наводи да је ова реч пореклом из рускословенског језика. У текстовима неопаганске периодике овај термин често срећемо, дакле, долази до својеврсне реактуализације, и то под утицајем руског неопаганизма. Овде, дакле,

уочавамо директан утицај руске неопаганске доктрине на формирање термиолошког апарата српског неопанизма.

У одељку „Приче инспирисане духом предака“ (Велес 2010а: 22) налазимо причу „Вођени књигом Велеса“, која представља историјску фикцију инспирисану „Велесовом књигом“, за коју већина еминентних лингвиста након детаљне анализе језичких црта тврди да је мистификација руских емиграната 20. века[7]. Први примерак „Велесове књиге“ написан је на руском језику, а књига је преведена на многе језике, између осталог и на српски у издању контроверзне издавачке куће „Пешић и синови“[8].

У другом броју часописа Велес налази се чак и анализа политичког система Старих Словена на основу података из „Велесове књиге“ (Велес 2010б: 7). Српски неопангани окупљени око организације Старославци користе ову књигу у молитвама Перуну, Сварогу, Стрибогу и другим боговима (Радуловић 2015: 468-469), иако су се неопагански покрети из више земаља словенског света одрекла коришћења поменуте књиге[9]. Осим проблема аутентичности, поставља се и питање оправданости употребе „Велесове књиге“ у јужнословенском контексту, јер се у њој говори о историјату Словена, али источних Словена, и то према једној од хипотеза словенске етногенезе.

Трећи број часописа доноси текст *Дивинација код Словена* (Велес 2011: 16), у коме се говори о прорицању судбине. У другој половини текста срећемо и најаву каснијег текста о шаманизму. Уз спомињање различитих аутора који су се бавили темом шаманских обичаја у Русији и на Балканском полуострву, истиче се да се на територији Србије упражњава мешавина многих магијских традиција, између осталог, да се користе и „словенске руне“ које су изведене на основу германских магијских знакова коришћених за дивинацију у доба паганизма“ (Велес 2011: 17).

У четвртном броју истог часописа наилазимо на текст *Елементи шаманизма у старословенској религији* (Велес 2012: 10-11), где се у уводу говори о руским подацима о шаманском питању, о Бурјатима, а затим се прелази на „домаћи терен“, пре свега повлачењем паралеле са здухачима, али и другим обичајима српских села: „И данас русаље из села Дубока улазе у транс помоћу кола, након чега падају у стање у коме могу комуницирати са вилама и духовима предака“ (Велес 2012: 10). Оба претходно наведена чланка потписује ауторка Весна Какашевски.

Пети број часописа *Велес* такође садржи анализу неопанизма у Русији из личног угла (Велес 2013: 25). У питању је врло информативан чланак, на чак пет страница, са веома реалном сликом раздвојености која влада у неопаганској супкултури данашње Руске Федерације. У чланку се описују проблеми провлачења фашистичке идеологије под маском „исконске вере руске расе“, проблеми разједињености група, неподударности обичајних специфичности од заједнице до заједнице и слично.

Часопис *Слава* излази од 2013. године (према некадашњем словенском календару који користе многи неопангани, па и аутори овог часописа, 7521. године), а главни уредник је Весна Какашевски, бивши члан уредништва часописа *Велес*. *Слава* наставља онде где је стао часопис *Велес*, али уз веће и очигледније пропацирање „родноверја“. Од четвртог броја 2017. године није било назнака да се спрема новије издање. Судећи према објавама на друштвеној мрежи Facebook крајем 2017. године да је трећи број и

даље у продаји[10], чини се да *Слава* није постигла тржишно-економски успех (није се прославила).

Четврти број *Славе* садржи преводе различитих текстова преузетих са сајтова руских неопаганских друштава. Први је превод чланка о удружењу „Велесов круг“, које у свом саставу броји „родноверне општине“ (Слава 4: 3-4). Више замерки иде преводиоцу, јер превод руске речи „община“ није најпрецизније превести као „општина“. Бољи би био превод „заједница“ – пре свега због бројности, али и због саме организационе структуре ових скупина.

Осим чистог преузимања руског термина *волхв* (Велес 2013: 11), ова реч је у неким другим текстовима адаптирана и сведена на *волх* (Слава 2017: 3), реч која ни у једном од ова два облика не постоји у доступним речницима српског језика, а у неопаганским круговима означава виши ред свештеника, виши од жреца. Реч *жрец* постоји у више речника српског језика и познат је термин у српском језику са главним значењем „многобожачки, пагански свештеник“ (РСКН VIII: 442).

Други је чланак *Пут ратника* (Слава 2017: 6-8), који детаљно описује елементе пренесене у руски неопаганизам из аријевског кастинског система, а, парадоксално, декларативни циљ му је да се бори против туђих културних утицаја. Тако каже један од идеолога руског неопаганизма, волхв Велеслав (Слава 4: 6). Посреди је још један у низу парадокса руског неопаганизма[11]. Постоје и цитати Иље Черкасова (волхва Велеслава), такође једног од главних идеолога. Видимо осим тога и одломке из „Велесове књиге“, и из неопаганске поделе света на Јав, Нав и Прав, која се овде тумачи у ратничком контексту. Уз то, чланак прате слике са прославе празника Дана Перуна руских неопагана у Калушкој области.

Наведени елементи показују утицај савременог руског неопаганизма на српски неопаганизам словенског усмерења, чије је ширење првенствено преко часописа. Ови елементи обухватају углавном идеологију, али делом и обичаје и терминологију. Примећен је занемарљив утицај несловенских елемената руског неопаганизма (на пример, пропагирања мотива посредно пренетих у руски паганизам из шаманизма). Ипак, питање је колико је ових обележја пренето у српску неопаганску праксу. Судећи према званичним гласилима која смо листали, за сада се из руског неопаганизма преузима оно што је мање или више „словенско“, али и то само теоретском нивоу.

Библиографија

Литература

Јашин 2017: Яшин В. Б. Рецепция элементов шаманского комплекса коренных народов Сибири в современном русском неоязычестве. – В: Научный журнал «Общество: философия, история, культура», 2017, № 2, 111-114, [20.01.2019] <<https://doi.org/10.24158/fik.2017.2.26>>.

Лемешева 2011: Лемешева Е.М. Неоязычество как социальный феномен в современном российском обществе. – В: Вектор науки ТГУ, № 1, 2011, [20.01.2019] <<https://cyberleninka.ru/article/n/neoyazychestvo-kak-sotsialnyy-fenomen-v-sovremennom-rossiyskom-obschestve>>.

Мачуда 2014: Мачуда Ђ. Чешская община «Родная вера» – возвращение к духовности предков. – Colloquium heptaplomeres. 2014. № 1. 101-109, [20.01.2019] <<https://cyberleninka.ru/article/n/cheshskaya-obschina-rodная-vera-vozvrashchenie-k-duhovnosti-predkov>>.

Његош 2004: Петар II Петровић Његош, Горски Вијенац, критичко издање. Приредио Радмило Маројевић. Београд: БИГЗ, 2004.

Радуловић 2015: Радуловић Н. Неопаганизам у Србији. – В: Савремена српска фолклористика 2. Београд: Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, 2015, 455-478

РСКН VIII: Речник српскохрватског књижевног и народног језика, Књига VIII. Београд: Српска академија наука и уметности, Институт за српскохрватски језик, 1973.

Часописи

Велес 2010а: Велес, интернет магазин посвећен Словенима, број 1, август 2010, [20.01.2019] <<http://www.starisloveni.com/CasopisVeles.html>>.

Велес 2010б: Велес, интернет магазин посвећен Словенима, број 2, новембар 2010, [20.01.2019] <<http://www.starisloveni.com/CasopisVeles.html>>.

Велес 2011: Велес, интернет магазин посвећен Словенима, број 3, април 2011, [20.01.2019] <<http://www.starisloveni.com/CasopisVeles.html>>.

Велес 2012: Велес, интернет магазин посвећен Словенима, број 4, март 2012, [20.01.2019] <<http://www.starisloveni.com/CasopisVeles.html>>.

Велес 2013: Велес, интернет магазин посвећен Словенима, број 5, јун 2013, [20.01.2019] <<http://www.starisloveni.com/CasopisVeles.html>>.

Слава 2013: *Слава: часопис посвећен родној вери*; уредник Весна Какашевски; број 1, Нови Сад: МБМ-плас, 2013, [20.01.2019] <<https://www.scribd.com/document/233413943/Слава-бр-1>>.

Слава 2014: *Слава: часопис посвећен родној вери*; уредник Весна Какашевски; број 2, 2014, [20.01.2019] <<https://www.scribd.com/document/253111374/Слава-бр-2>>.

Слава 2017: *Слава: часопис посвећен родној вери*; уредник Весна Какашевски; број 4, 2017, [20.01.2019] <<https://www.scribd.com/document/359883165/Slava-04-7525>>.

[1] Ајдачић, Дејан, *Славистичка истраживања*, Београд, Филип Вишњић, 2007.

[2] Лутовац, Зорана, Родноверне организације у словенским земљама – У: *Родна вера. Зборник текстова о старој вери Словена и њеној обнови*. Уредник Весна Какашевски. Београд, 2012, 121-134.

[3] Обшуст, Кристијан. Конструкција словенства у политици и науци. Београд: CASCA, 2013.

[4] Бошчић, Вишња, *Друштвена и културна обележја Старославаца у Србији*, Београд: Катедра за етнологију Филозофског факултета Универзитета у Београду, 2014.

[5] Радуловић, Немања, Неопаганизам у Србији – У: *Савремена српска фолклористика* 2, 455-478 – Београд, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, 2015; The Reception of the Book of Veles and the Disenchanted World, *Doświadczenie wiary w kulturach i literaturach słowiańskich w świetle myśli postsekularnej*, międzynarodowa konferencja, Warszawa, 2017. (у припреми), Нов живот Велесове књиге: преображај мистификације у свету књигу, Међународни конгрес слависта, Београд, 2018. (у припреми)

[6] Часопису *Велес* и даље се може приступити на веб-страни www.starisloveni.com/CasopisVeles.html [20.01.2019]

[7] На пример, Андреј Анатољевич Зализњак, на X летњој лингвистичкој школи у Дубни, 9. јула 2008. године, доступно на интернету: <https://www.youtube.com/watch?v=SJXT1nkKedA> [20.01.2019]; ту су и бројни научни радови, од којих ћемо одабрати само неке: Зализњак А.А. О «Велесовой книге» // Лингвистика для всех. – М.: МЦНМО, 2009. — С. 122-141; Козлов В.П. Тайны фальсификации. — М., 1994. – с. 6; Козлов В.П. Тайны фальсификации – М., 1996. – с. 185; Симонов Р.А., Соболев Н.А. “Влесова книга” в историографии фальсификаций и издательской практике XX века: монография – М.: МГУП, 2008.

[8] <http://www.tolkien.rs/publikacije/VelesovaKnjiga.pdf> [20.01.2019]

[9] Званичне објаве Круга Языческой Традиции и Союза Славянских Общин Славянской Родной Веры, као и чешке заједнице Rodná víra <http://www.rodnovery.ru/dokumenty/o-podmenakh-ponyatij> [20.01.2019]; <http://rodnavira.cz/o-nas/rodnoveri> [20.01.2019]

[10] <https://www.facebook.com/casopis.slava/posts/957725931046214> [20.01.2019]

[11] Више о парадоксима неопаганизма може се прочитати у раду: Бесков, Андрей Анатољевич, Парадоксы русского неоязычества – В: COLLOQUIUM NEPTAPLOMERES, Нижний Новгород, 2014. I.